

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino in dopise sprejema J. Krajec v Novem Mestu.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Gospodarske stvari.

Gmajne.

O občinskih pašnikih, tako zvanih „gmajnah“ so „Dol. Novice“ vže večkrat spregovorile besedo. Nadejamo se, da ni bilo popolnoma zastoj; ali onega vspeha ni imelo, kakor bi bilo želeti.

Nedavno sem se vozil skozi Škocijan, od tod v Šentjernej. Pa kaj sem videl? Reči moram, da sem bil žalosten videti najlepše kraje, kjer bi bila izvrstna njiva, bogat travnik, le kot občinsko gmajno, kjer se preganja lačna živina. Pa kakove so te gmajne, in kakove tudi po mnogih krajih drugod? Večina je pokrita z grmovjem, brinjem, trnjem, med katerimi so le ozke stezé od mršavega blaga pohojene. Koliko krme more pač dobiti na taci krajih naša živina, o Dolenjci? Brez dvoma jako malo. Toliko, da ne pogine. Ko bi se tu grmovje izruvalo, svet prekopal, razoral, koliko bi Vam prišlo krme, ali če napravite njivo — krompirja, žita, detelje?

PODLISTEK.

Nemškar.

(Sličica iz Bele Krajine; spisal — è.)

II.

Daleč je sicer prostrana Nemčija, nù belo pisemce vendar najde pot v najskromnejšo belokranjsko vasico. Tudi od Tončka prišlo je naposled težko pričakovano pisemce. — „Popravlil se bode dečko“ — govoril je stari Banjan, prebiraje precej pohvalno pisemce — „kdo zna, morda ga gori res čaka sreča!“ — Pisal je Tonček, da mu kupčija dobro uspeva in da prinese domov denarja kot pečkov. Ejej to je bilo le hvale pri Banjanovih, ko je Tonček res oslal staremu nekaj denarja. Stara je že vse mislila, kako bodejo preuredili hišico v prodalnico, kako bode to lepo, ko bode v prodalnici vse polno raznovrstnega blaga, samih

Verjemite mi, dragi Dolenjci, ako bi imeli takov svet naši slovenski Kraševci ali Vipavci, bi veselja poskakovali ter ga v par letih spremenili v najlepše polje. Povem Vam tudi iz lastne skušnje to-le: V mojem rojstnem kraju blizo Ljubljane je bila pred kakimi 40 leti ravno taka „gmajna“ kakor je recimo še sedaj blizo Dobruške vasi. Mnogo je bilo tudi takrat ljudi, kmetov, ki so branili razdelitvi češ, kje bomo pa živino pasli? Pred tremi tedni me je vozil čez tisto nekdanjo „gmajno“ osemdesetletni oče Oven; pa kaj je djal? — Gospod pogledjte, našo nekdanjo gmajno, kako lepe njive in travnike imamo. Nekateri naši sosede so kričali, da bode vse v nič, ako ne bomo več pasli; — pa kaj je resnica? Moj sin ima sedaj še enkrat toliko glav v hlevu, kakor sem jih imel jaz dokler smo pasli na gmajni — so pa še trikrat lepše kakor so bile moje! Besedam tega moža pritrđi dandanes vsak gospodar mojega rojstnega kraja.

Dolenjci, storite tudi vi, kakor so vže pred leti storili v mnogih krajih Vaši gorenjski bratje. Razdelite sedaj neplodne pašnike, ki

lepih stvari, kako bode tudi ona pri prodaji pomagala in si v mislih predstavljala lepo bodočnost.

Nù, prišlo je nekaj, kar si ni nobeden preje mislil. Starega Banjana spravila je bolezen v posteljo, a iz postelje v grob. Ostala je Banjanka sama. Zdaj je vendar moral Tonček domov priti in prišel je. Jedva dve leti bil je na Nemškem, ali glejte ga, kako se je spremenil. Obleka bila mu je prav gosposka, na nogah svetile so se mu nagubane škornje, a na prsih zvenela mu je težka srebrna verižica, na katero je obesil nekaj denarja. Ejej, postal je ponosen, Banjanov Tonček gori na Nemškem. Ljudem je pripovedoval obširno in živo o daljnih severnih krajih, ljudeh in običajih, ali čudo, kako hitro je pozabil svoj materni jezik. Kako tudi ne bi, saj tako veselo cvilijo gosli hrovatov Žakanjcev in oni brkati godec z veliko torbo ob strani drgne po bajsu tako neusmiljeno, da

imajo pa najlepšo lego! Izkopljite grmičje, pognojite, obdelujte zemljo — letošnja zima je za to kot navlaš — napravite travnike ali njive, zasadite rodovitnega sadja — in zagotovim Vas, čez malo let bodete govorili, kakor je govoril mi gorenjski oče — spoznali bodete sami, da sedaj z „gmajno“ ne ravnate pametno. Kjer je sedaj nič vredni grm, bode rasla trava, kjer Vam sedaj pohodi rastline noga Vaše živine, tam bode prosto raslo, kosa bode dobila več kakor sedaj kravji gobec; gnoj, ki se sedaj raztresa brez hasna, bode ostal v hlevu ter Vam prišel prav za njivo ali travnik.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Vže zadnjič smo povedali, da je imenovan **nov minister** izmed nemškoliberalne stranke, kar je slabo znamenje za nas Slovane. Vendar se kaže, da se grof Taaffe še ne upa liberalcem kar v naročje vreči — da pravo za pravo še ne vé, kako in kaj bi? Imenovan je bil izmed Poljakov Bilinski za vodja avstrijskih železnic, ker je šel v pokoj nemški liberalce Čedik; govori se tudi da dobi, naš vrli poslanec profesor Šuklje višjo službo. Tudi govore, da bode mesto Čeha Pražaka imenovan nov minister izmed čeških velikih posestnikov. Želeti bi bilo, da se obistini vest nekaterih časnikov, da se bodo zmernejši Mladočehi ločili od vročekrvnih ter se zblížali Hohenwartovemu in poljskemu klubu. Ako se to zgodi, imamo zopet prejšnjo večino brez Nemcev — liberalcev. — Državni zbor se je zopet sešel dne 8. t. m.

Koroški liberalci imajo kaj trde glave. Ministerstvo in upravno sodišče je ukazalo, da

bi mislil, da bodejo popokale vse strune. Ej, saj je samo jedenkrat v letu velika maša!

Godba je ponehala, a vže precej zadimljeno sobo, katera je bila precej poleg večje, v kateri se je plesalo, stopil je Banjanov Tonček. Pot lil mu je curkoma po čelu — naplesal se je čvrsto.

„Hajd krčmar, liter na mizo!“ — zakričal je — „pa le hitro, oni mladenči že še počakajo!“ — pristavil je zasmehljivo, ko je pogledal k mizi, pri kateri je sedelo nekoliko fantov, katerim je hotel krčmar baš prinesiti vina.

„Kaj si rekel?“ — poprašali so oni.

„Nú, če ste sedeli na ušesih, povem pa še jedenkrat“ — zasmel se je oni — „vi mladički, bodete že še lahko malo počakali, če vam ni prav, pa pojdite domov, da ne bode tepeni!“

To je bilo preveč.

„Bodeš molčal ti potepenc potepenski ti,

mora celovski mestni zastop sprejemati slovenske uloge; ali ta se vendar ustavlja, zahtevaje, naj mu katoliško politiško in gospodarsko društvo za Koroško podá nemški prevod. Vrlo društvo se vendar nikakor ne udá: pravica mora zmagati če tudi še-le s pravdo. Pri občinskih volitvah na Koroškem so v mnogih krajih zmagali katoliški Slovenci — pri nekaterih žal, zaradi nemarnosti Slovencev, ali krivičnega pritiska liberalcev — propali. Največ zaslug za tužno Koroško ima izvrstni list „Mir“, ki po novem letu izhaja v večji obliki trikrat na mesec.

Ogrski državni zbor je bil razpuščen. — Hrvatski deželni zbor je imel seje zadnje tri dneve. Volil je v ogrski državni zbor poslance, kakoršne ne želé Madjari.

Kaj je novega po širokem svetu?

V **Rusiji** je grozno pomanjkanje, da-si ima ta velikanska država mnogo žita v Sibiriji in na Kavkazu. Vzrok je, ker so skrbeli, ko so delali železnice le za vojsko ne pa tudi za lahko zvezo med posameznimi deželami ruskega carstva. Žito se sedaj ne more spraviti tja kjer ga ni. — Govori se, da bode odstopil ruski minister Durnovo; car je baje nanj nevoljen, ker mu je vedno prikrival pomanjkanje.

Grška ugovarja **Bolgariji**, ker je ta uvela v vzhodnji Rumeliji bolgarski jezik v šole. Čudno, Bolgari se bodo vendar učili bolgarski!

V **Nemčiji** bodo baje proti Poljakom bolj pravični. Imenovali so Poljaka za poznanjskega škofa, in baje bodo nastavili še več poljskih uradnikov v višje državne službe.

V **Egiptu** je umrl nagle smrti podkralj Tefvik paša. Turčija je brž imenovala na nje-

bodeš molčal!“ — vzkliknili so fantje in ga srpo pogledali.

„Jaz, da molčim? Pa vam pobalini kmetavzarski, jaz, kateri sem nosil zvezde pod vratom? In za koga se piše tisti, kateri mi je rekel potepenc? Meni potepenc? Kosti mu zdrobim, pa precej, jaz, da jaz!“

„Potepenc si dá in nič družega. Pridanič!“ — dejal mu je mirno Bajukov Miha, jeden izmed najmočnejših v okolici. — „Jezik za zobe, pa poberi se lepo venkaj in hitro se poberi!“

„Ti boš... e, ti zgaga peklenska?“ — zakričal je... in skočil k Mihatu, da ga pograbi, vendar je začutil skoraj krepke Mihatove roke, katere so ga pograbile in ga lepo venkaj na prosto pahnile, njega Banjanovega Toneta. Zaklel je zobato in odšel v drugo gostilno, fantje so pa še pri poprejšnjem krčmarju popivali in prepevali.

govo mesto podkraljem njegovega sina Abbas pašo, ki je bil doslej v šoli na Dunaju, kjer se šola tudi njegov brat.

V Maroku, mohamedanskej državi v severozahodnej Afriki, je vstaja. Španija, Anglija in Francija so poslale tjakaj pred mesto Tanger ladije, da varujejo svoje podložne. Neki angleški list priporoča, naj bi državo Maroko evropske države razdelile.

Piše se nam:

Iz Novega Mesta, dné 10. januarja. — V zadnjem listu so naznanile „Dol. Novice“, da napravi tukajšnje katoliško rokodelsko društvo na sv. treh kraljev dan veselico z mičnim programom. Znano je, da so se predstave vrlega društva v Novem Mestu vselej obiskovale mnogoštevilno; a reči moramo, da tako kakor zadnjič še nikdar ne; prostor je bil vsaj za polovico premajhen.

Videl si tu, kakor se ume samo po sebi, pred vsem zastopan rokodelski stan, ali tudi iz med vseh družih stanov so počastili društvo prvi gospodje in gospe našega mesta. Reči pa smemo, da je blagodejno društvo tudi zaslužilo tako obilen pohod.

Vse točke so se vršile tako dobro, da bi od rokodelcev kaj tacega ne bili pričakovali. Petje je bilo krasno, prav posebno še se je odlikoval zbor z bariton solo „Na planine“. Vso čast gospodu pevovodju P. Otokarju, ki se ne ustraši nikacega truda, da izvežba društvene člane; naj mu poplača Bog čas in trud, kojega obrača v prospeh rokodelske družbe. — Deklamaciji sta se prednašali jako dobro — a očarali pa so vas rokodelci v igri „Pravda“, kojo je spisal gospod Kržič. —

Ej bila je vesela družbica in potekel je čas hitro. Kaj vem kako, zapoznel je danes malo tudi Bajukov Miha, da si ni bil od tistih, kateri se vračujejo pozno po noči domov. S tovariši šel je do reke, od ondot je pa krenil sam po stranski poti proti svojemu domu. Bilo je precej temno, ker je kasno vzhajal mesec. Nu, Mihatu bila je pot, katera se je vila skozi majhen gozdiček, dobro znana in mirno preišljevale o lepi tihi noči, korakal je po stezi. Baš je hotel stopiti iz gozdiča, kar je planil na njega nekdo izza grmovja, zavil tel debeli kolec in udaril po Mihatovej glavi, rekoč: „Nu, to ti je plačilo, ti pes kmetavzarski!“ — Miha zvrnil se je na stezo, a oni je pa odbežal dalje.

Kmalu po tem dogodku prišlo je nekoliko kmetov — našli so Mihata nezavednega v krvi. Vzdignili so ga in odnesli na bližnji dom. — „Ubili so ga!“ — so dejali, a ko so ga bolj

Igra je sama po sebi res dobra, mična in podučna. Rokodelci zlasti, Orehar in Lesnikar pa so jo predstavljali tako naravno in gladko, da je bil le eden glas: igrali so izvrstno! Seveda tukaj nikakor ne smemo pozabiti, da je tako dober vspeh zahvaliti pred vsem g. profesorju Rihovcu, ki vže več let požrtovalno podučuje rokodelce in neumorno pomaga pri predstavah — brez tega gospoda bi nikakor ne bilo mogoče kaj tacega doseči. Bodi mu očitna zahvala! Preverjen naj bode blagi gospod, da mu bode društvo obrnilo vedno hvaležno srcé.

Tombola z (bilimi dobitki, med katero se je streglo mnogoštevilnim udeležencem z dobro pijačo iz kleti g. Fr. Pintarja, se je vršila v spodnjih prostorih rokodelske hiše. Med njo in še pozneje je bilo res tako ljubeznjivo domače, kakor le malo kje v kacej družbi; kajti tu si videl najrazličniše stanove skupno sedeti v najlepšej slogi.

Vspeh veselice in tombole je bil za društvo jako ugoden, prejelo je skupno 84 gld., kar je za naše razmere jako mnogo.

V društveni dvorani smo videli letos prvič kulise, koje smo prej jako pogrešali, še bolj pa jih je pogrešalo društvo pri svojih veselicah. Naslikal jih je g. Cej, ki se je pred kratkim za stalno naselil v našem mestu. Delo je prav dobro; cena pa tako nizka pri obilem trudu, da se kar čudimo ter vrlega gospoda najtopleje priporočamo vsacemu, ki potrebuje kaj enacega. Gotovo se ne bode kesal nihče, ki se obrne na g. Ceja; to priča še prav posebno tudi njegovo delo v Šmihelu, kakor so jeseni poročale „Dol. Novice“.

Katoliška družba rokodelskih pomočnikov pa se je vnovič prepričala, koliko ima prijateljev in podpornikov med občinstvom. Naj bode to v spod-

natanko pregledali, opazili so v njem še iskrico življenja. Hudobnež bil je Banjanov Tonček, razbil mu je črepinjo na glavi.

Tako mu je bila okorna naša domača govorica, med tremi besedami katere je spregovoril; so bile izvestno dve spačene nemške spake. Kar nič več ni mogel slovensko govoriti. Nu, da mu bode govor še krepkejši, zasolil ga je prav rad s kakovo kletvico, zdelo mu se je to bolj moško. Pa učen je postal, učen. Čemu v cerkev k pridigi? Škoda časa, ono je že toliko in tolikokrat slišal in kaj bi pač novega povedali oni duhovniki. A na spoved — čemu? Ne krade, ne ubija, pa da ni pošten kristjan tudi brez spovedi?

Ne vem kako to, ni se nič posebno govorilo, da bi bil kaj prida denarja seboj iz Nemškega prinesel Banjanov Tonček. On se je sicer bahal, da mu je polhen žep, vendar ljudje niso hoteli nič prav verjeti, ker čemu bi pa potem

budo članom njenim, da srčno dalje delujejo po navodu, koje jim daje društvo v korist sebi in v veselje Novomeščanom.

Čujemo, da namerava društvo napraviti ta predpust še eno veselico. Prav tako.

Iz Šent-Jernej. — Nastopili smo novo leto 1892; pa časniki se le kaj radi spominjajo starega leta. Večidel listi, katere koli sem jaz prejel, pišejo kolikor toliko o starem in tudi ugibljejo, kakošno bo novo leto. Jaz bi omenil le to, da pri nas je v pretečenem letu zelo bolezen razsajala, posebno pri mladini. Pričeli so bili pouk v ljudski štiro-razredni šoli 15. septembra 1891, pa morali so jo vsled bolezní davice in škrlatinke že 7. oktobra zapreti. Ker se je bolezen le bolj širila, in tudi veliko mladih in odraslih ljudi pokončala, bila je še le z 1. decembrom zopet šola odprta, pa dovoljeno je bilo le onim otrokom šolo obiskavati, kateri so bili zdravi. Vsem bolehnim in iz treh vasi sploh vsem, pa še 14 dni ni bilo dovoljeno vstopiti v šolo. Kakošni nered mora biti to! — Pa še zdaj, ko je vže po novem letu, ni še ponehala bolezen. Praznike obhajali smo po navadi, kakor druga leta le s to izjemo, da nismo imeli še nič snega. Pred sv. tremi kralji ga je nekoliko zapalo, ki pa sproti kopni.

Zvečer pred sv. tremi kralji bili so naš častiti gospod kapelan Janez Piber prošeni, obhajati iti v Mahorovec žensko, ki bo neki kmalo umrla. Prišel je z vozom po nje. Ko se gosp. kapelan na voz vsedejo s sv. popotnico, splaši se konj radi svetilnice, ter dirja tako po Šent-Jernej, da je takoj zadel ob ograjo pri neki hiši; gosp. kapelan so pali tako nesrečno iz voza, da so si levo ramo izmaknili. Konj je dirjal naprej. Voznik si je neki tudi roko izpahnul. Gosp. kapelan so šli potem peš naprej obhajati, pa so se

pri Banjanovih pšenico prvi prodajali, čemu bi morala ona lepa lisasta teličica na sejm? Dokler je stari živel, ne bi se nikdar pripetilo kaj takega. In kje je pač ona lična prodajalnica, o kateri je toliko sanjala stara Banjanka? Tonček le ni hotel trgovati, da bi si s tem zaslužil pri nas, kjer je malo prodajalnic, lepi groš. Saj je dobro mislil porečete, ostala mu je kmetija, čemu da kmetijo zapuščá, kdo bi sedaj gospodaril, ko je stari umrl? Kmetija je vendar le kmetija, porečete. Dobro, dobro, dragi moji, tudi jaz tako mislim, vendar Tonček ni niti kmetaril. Delo mu že nekako malo, posebno pa sedaj ne, ko se je na Nemškem popolnoma pogospodičil. Pač pa se je raje obrnil v krčmo, kjer je ne redko do trdne noči popival in premetaval tiste pisane podobice, njegova mati je pa doma bedela in plakala. Ni se prida naučil Banjanov Tonček na Nemškem, ne!

le bolj po strani držali, kajti vedeli niso, da imajo roko izmaknjeno. Še le, ko so opravili pri bolnici vse potrebno, so čutili mravljinčasto roko. Ko jih domov pripelje, poslali so takoj po jednega moža, da jim je roko zopet uravnal. In sedaj morajo bolni na postelji čakati boljše prihodnosti.

Na sv. treh kraljev dan so v cerkvi pobirali v pušico za revne pogorelce v okolici Rakitnika pri Postojni. Nekaj se je vže nabralo. — Zvečer smo bili pa okoli 7. ure vsi zelo obstrašeni, kajti videli smo tudi ogenj, ker je gorel kozolec „Grandetov“ čez Krko Škocijanske fare. Bilo je videti sprvega, kakor da v naši bližnji vasi gori. Ko so zvedeli in zagledali požar, hitela je naša marljiva požarna bramba takoj z dvema gasilnicama in z sodom vode na lice mesta, ter prav pridno gasila ogenj. — Škoda je zopet velika, ker je tudi vsa krma zgorela. Kako je ogenj nastal, se nič gotovega ne vé. Ljudje se ve, ugibljejo to in ono, pa pravega uzroka nobeden ne vé. Da se samo ob sebi ni užgalo, je gotovo. Dobodo se pa tudi tako brezvestni ljudje, da iz sovraštva zažgo, kakor je bil tudi tukaj nič vreden postopač šent-jernejskemu posestniku kozolec zažgal, ko je imel polno rži v kozolcu naložene. Kako bo tak hudoben človek na onem svetu odgovor dajal, je težko uganiti. — Bog daj, da ne bi bilo od zdaj za naprej več nikakoršnih nesreč, niti dušnih, niti telesnih, kakor tudi nikakoršnih požarov!

Posestniki pa, naj bi si dali svoja poslopja zavarovati; vsaj imamo mnogo zavarovalnic!

Iz Spodnje Štajerskega. 30. dec. Še ni tri mesece preteklo, ko je tukajšnji listič „Deutsche Wacht“ po dijakih novomeške gimnazije z vso nemškutarsko besnostjo udrihal. V št. 78 z dné 27. septembra pripoveduje namreč, da so imenovani dijaki v neki gostilni „Hej Slovani“ peli, ter imenuje gimnazijo novomeško „eldorado“ drugje izključenih dijakov, in v št. 82 z dné 11. oktobra pa s ponosom registrira, da so bili četrto-gimnazijalci na osem dni zapora obsojeni, ker so pri imenovanju priložnosti okrajnega glavarja razžalili, slednjič nasvetuje, da se novomeška gimnazija reformira.

Celjska „Wachtarca“ se zelo zanima za novomeško gimnazijo, kako je neki to, da nič ne vé povedati od preiskav, ki so se vršile v teku letošnjega leta pri celjskem okrožnem sodišču zarad hudodelstev zoper dijake celjske gimnazije! — Čudno, da ne vé povedati, da so bili pred dvema tednoma trije dijaki tukajšnje gimnazije zavoljo hudodelstva tativine v težko ječo po štiri in šest tednov obsojeni.

To so zares žalostne prikazni, ali zlobna „Wachtarica“ naj bi poprej pred svojim pra-

gom pometala, preden se predrzne gimnazijo napasti, koje dijaki še niso bili zaradi hudodelstev preganjani!

Iz Chicago Ills 26. nov. 1891. (Črtica o Slovencih v Ameriki.) — Danes je slovesni dan v združenih državah severne Amerike (United States of Amerika,) dan zahvale. President naš službeno po proklamaciji ljudstvo prosi, da naj obhaja ta dan, kakor dan miru, v katerem je vsaki državljani dolžan se Vsemogočnemu zahvaliti za vse to, kar je v preteklem letu dobrega sprejel od Njega.

Tudi mi Slovenci v tej deželi imamo sveto dolžnost slušati to zapoved našega presidenta, zakaj mnogo in mnogo jih je, kateri bolje napredujejo pri svojej družini v starej domovini — kamor pošiljajo denarje. Toliko sem hotel reči od današnjega, tudi za nas Slovence važnega dneva. Zdaj hočem č. bralcem sporočiti pravo sliko našega življenja, ker sem prepričan, da se v novinah starega sveta celo neumnosti izmišljujejo od Amerike.

Slovencev, koji so zapustili svojo ljubljeno domovino, ter se stalno naselili v Ameriki, je hvala Bogu! — le malo. Sme se n. pr. računati le 60.000 Slovencev, kateri so potovali v Ameriko; od teh jih ostane n. pr. 10.000 tukaj, koji so si kupili, ali pa drugače pridobili posestva večinoma v državi Michigan in Minesotta. Angleži hvalijo čistoto, marljivost in ljubo prostost naših deželanov. Mnogo naših deželanov je tudi naseljenih v Chicagi, Jolliet South Chicago, Omaha, v državah Montane in Denveru Colorado, Steeltonu, Pitsburgu in na sto mestih v Pensylvaniji, v Wheeling West-Virginia; ni je pokrajine v združenih državah Amerike, kjer se ne bi nahajali naši deželani. Mnogi Slovenci se po omenjenih mestih bavijo s trgovino špecerijskega in manufakturnega blaga, z rokodelstvom itd. — Kjer naši deželani v množicah stanujejo, zidajo si cerkve; kjer se jih pa le po manje nahaja, pridružijo se v narodnem in duševnem življenju Čehom ali Poljakom. Ne da se skrivati, da bo to združenje imelo veliko moč za one, kateri se povrnejo v prejšnjo svojo domovino. Slovani se spoznavamo kot jeden narod slavjanski. Čehi so nam posebno prijazni in bratoljubni. So n. pr. kraji, kakor n. pr. Omaha, Nebraska, kjer smo mi znani Amerikancem pod imenom „Bohemians“ (Čehi). Pisal sem že dokaj lepega od svojih deželanov, gotovo torej ne bo škodovalo — posebno onim, kateri še-le žele priti v Ameriko — da rečem še jedno žalostno, pa resnično besedo.

Mnogo rojakov pride semkaj delat samo za par let; vsake tri mesce se tu zberó, ter pošiljajo denarje v stari kraj. To je vse v redu, toda mnogo od onih ljudi naj ne pozabi, da so dolžni

že zaradi svoje deželne časti se vsaj spodobno oblačiti, da se svojo zunanostjo ne pripravijo sebe ob veljavo. To zahteva domovinska in njih lastna čast. To je pa tudi v Ameriki lahko mogoče, kjer se dobi dostojna obleka za 10—15 dolarjev, s katero je človek za dve leti preskrbljen. Računajmo, koliko pripada od tega na mesec? Gotovo ne toliko, kolikor taki ljudje nepotrebno potrošijo na pivo. Pravi Amerikanec ni nasprotnik zmernemu popivanju pijač, toda smrtno črti on take ljudi, kateri se pogreznejo v neizmerno pijančevanje. Ta napaka se ne da lahko izbiti iz takih ljudi, kajti oni stanujejo združeno od 10—15 oseb, kjer jih tudi hrana manj stane, da se nekim niti ne vidi, da žive v daljni Ameriki, in ako ne bi nekateri včasih čul grdega preklinjanja „god dam (beri: „ga dem“) iz ust svojega nevoljnega poveljnika v tovarni, bi nekateri celo mislil, da je v Metliki na „Dragah“.

Velika napaka je, da množica naših rojakov misli samo, kedaj in kako bodo šli nazaj v svoj rojstni kraj; ne porabijo pa tega kratkega časa, da bi zmerno, mirno in prijazno živeli, kakor pravi amerikanci, da bi si ogledali in poskusili ono vzgledno življenje, ter se ga naučili, da bi mogli kedaj od tega v svojej domovini dobiček imeti. —

Dovolj je žalostne resnice; samo eno besedo še njim, ki pridejo v obljubljeni deželo Ameriko. Ljubi rojaki! Imejte povsod oči odprte, koder potujete ali kjer delate; treba se vam je učiti tuje ljudstvo spoznavati, in njihove dobre lastnosti posnemati. Vzemite si jih v vzgled, idite samo za dobrem in tako boste prinesli za svojo družino v ljubljeno domovino ne samo materijalno, marveč tudi duševno pomoč.

Viktor Simunič,
65b Center ave.

Domače vesti.

(Preč. gosp. L. Gantar) župnik v Ceremošnjicah, dobil je župnijo Boštanj.

(Umrli) je v Mariboru mestni kapelan gosp. Ludovik Hudovernik, jako priljubljen duhoven, fino muzikalično izobražen. Rajni gospod bil je sin tu obče znane in spoštovane rodbine sodn. adjunkta Hudovernika.

(Gosp. c. kr. notar Viktor Rosina) preselil se je iz Kostanjevice v Mokronog; na njegovo mesto pa je prišel g. Aleks. Hudovernik iz Radovljice.

(V novi odbor „Sokola“) so bili pri rednem občnem zboru dne 2. januarja izvoljeni, kateri se je nastopno konstituiral: Simon pl. Sladovič, predsednik; dr. Fran Prevec, podpredsednik; Fran Sakser, tajnik; Tone Virant,

blagajnik; Ignacij Kline, Lav. Ropas in Fran Sitar, odborniki. Dalje je sklenil občni zbor opustiti dosedanje društveno pokrivalo in si omisliti čepice ter da bode „Sokol“ priredil sijajni ples dne 13. februarja t. l. v prostorih „Nar. doma“, za kateri ples se razvija vže marljivo delovanje. Pustni torek dne 1. marca pa bode „Sokol“ po mogočosti pripomogel za sijajni uspeh vsakoletne maskarade.

(Silvestrov večer) prirejen po tukajšnji čitalnici ni bil tako obiskan, kakor je bilo želeti in so bili ti večeri druga leta gotovo bolje obiskani. Pesmi, katere je pelo „dol. pevsko društvo“ so se pele v občo zadovoljnost, posebno je dopal ženski zbor „Divja rožica“, kateri se je moral ponavljati. — Telovadba na bradli po „dol. Sokolu“ vršila se je elegantno in je žela tudi pohvalo od občinstva. — Tudi godba je dobro igrala potpouri Slovanskih pesmi, ugajalo nam je tudi dovršno predavanje na goslih g. Vlasáka sè spremljevanjem na glasoviru po gospodičini Pajničovej. — Tombola podajala je lepe dobitke srečnim igralcem, katere dobitke so prijatelji društva blage volje naklonili; po tomboli vršila se je prosta zabava. — Ta predpust priredi čitalnica še veselice: dne 16. jan. gledališko predstavo: „Ravni pot najboljši pot“ in plesni venček; 1. febr. Vodnikovo svečanost s plesom in 1. marca maskarado.

(Novo mašo) služil bode v nedeljo dne 17. januarja v frančiškanski cerkvi č. g. Jeronim Knoblehar, rojen Novomeščan.

(Dober svét.) Letošnja zima je jako vgodna za dela zunaj hiše, zato se dá marsikak krajcar prislužiti kar sicer ni bilo mogoče. Cestni odbori kupujejo napravljen gramož ali šoder. Čujemo da so bližnji kmetje iz Šempetra dobili zanj črez 200 gld. Dolenjci posnemajte jih, sploh napravljajte gramož! vsak krajcar Vam bode prišel prav, katerega zanj dobite!

(Iz Skocijana) se poroča: V torek 12. jan. t. l. izdihnil je tukaj v Flenoviku svojo blago dušo obče-spoštovani gosp. Ivan Povše, po domače Mačkovski. Blagi je bil po celej Dolenjskej znan. — Naj v miru počiva!

(V občini Šmarjeti) so bili dne 31. decembra l. leta v starešinstvo voljeni skoraj enoglasno: Franc Ferkolj iz Gorejne Vasi, zdaj vže v tretjič županom; Jože Zalokar iz Vince, Anton Šinkovec iz Zaloga, Anton Weiss iz Smarjete in Andrej Kralj iz Zagrad, svetovalec.

(Občinska volitev.) Pri novej volitvi občinskega predstojništva občine Ajdovške v političnem okraju Novo Mesto bil je pri novej volitvi izvoljen za župana Jernej Gnidovec iz Gor. Ajdovice; Janez Štupar iz Vel. Lipovica in Jo-

žef Bobnar iz Sred. Lipovica, pa za občinska svetovaleca.

(Grozni umor) dogodil se je 5. januarja v Ljubljani pri belem dnevu. V frančiškanski ulici, v hiši kjer je bil preje brzojavni urad, v pritličji imel je agent in komisijonar V. Stedry svojo pisarno, ljudje pravijo, da je bil ta gospod varčen in tudi premožen. Popoludné ob 3. uri zapustil je pisarno njegov pisar in šel v skladišče, katero je blizo kolodvora, pogledati koliko je sladkorja v zalogi; ko se je okolu 4. ure vrnil, našel je svojega gospodarja pri pisalni mizi krvavega in mrtvega, imel je glavo razmesarjeno in bil še vrh tega z nožem v vrat zaboden. Došla komisija sprevidela je, da je bil Stedry umorjen z njegovo lastno sekiro in nožem, kar je hudobnež vzel iz Stedryjeve kuhinje. Denarja okolu 300 gld. in druge vrednostne listine našli so na pisalni mizi. O zločincu ni bilo na prvi mah ne duha ne sluha, pač pa so priprli njegovega pisarja, na katerem so zasledili jako sumnična znamenja. Preiskava bode uže natačneje dognala.

(Latinska maša) op. 16, katero je gosp. Ign. Hladnik poklonil mil. gosp. proštu Petru Urhu, vsprejeta je v katalog nemškega cecilijnega društva. Čestitamo!

(„Dom in Svet“) doslej najlepši slovenski leposlovni list s podobami je pričel z zadnjo številko 5. letnik. Ne vem, kaj bi rekli, da bi list pohvalili in priporočili, kakor zasluži? Vsako leto je krepkejši po obliki in vsebini. Zadnja številka nas je kar iznenadila s svojimi prelepimi podobami: Grof Tolstoj; sveti trije kralji; Jezus obudi Lazarja; Arabec in mlada Arabka iz Egipta. Tudi vsebina je jako mična, razvedrilna in podučna; pač smemo list priporočati vsem, ki potrebujejo leposlovnega berila — zlasti še našim izobraženim gospicam in mladeničem; blažili si bodo z njim srcé, bistrili si um. List stane celo leto 3 gld. za dijake 1 gld. 60 kr.

(„Duhovni Pastir“) o tem zlasti za duhovne od g. Kržiča izvrstno vredovanem listu smo vže večkrat pohvalno govorili. Za vsak praznik in vsako nedeljo prinaša po dva jedernata cerkvena govora, na koncu ima pa še kratek pregled slovstva. Kot prilogo donáša mične vzglede za krščanski nauk. Sedaj govori o lastnosti božjej: Bog je nespremenljiv. List je vsega priporočila vreden. Stane v „Katol. bukvarni“ v Ljubljani 4 gld.

Razne vesti.

* (Siromaštvo v Italiji.) Na dež. zboru italijanskem navel je poslanec Imbriani pri obravnavi o novih davkih iz pridelovanja piva, sladkorja in žganjice, da je v Italiji v ravno kar minolem letu prišlo 150.000 maloposestnikov zarad previsokih dav-

kov ob vse svoje premoženje. To je posledica oholosti, skazovane Avstriji v letih 1848 in 1859.

* (Leteči stroj) Edvard Trost iz West-Wrattling Galla na Angleskem iznašel je nov leteči stroj. Predno je zamogel dati izdelati svoj stroj, moral je izumiti še nalašč za to pripravno kovino, ki je morala biti trda, prožna, lahka in zadosti gibčna, da je bilo mogoče dati to ali drugo formo. Preteklo je celih 12 let, predno se mu je posrečilo to iznajti. Novi stroj je preskrbljen s kriloma, katere tudi rabi kakor ptica svoje peroti, ter izgleda kakor nekak velikanski vran. Ves stroj tehta 320 kilogramov. Krila merijo trideset čevljev.

* (Jubileji kronanih vladarjev. V l. 1892 praznovalo bo nekoliko vladarjev svoje jubileje. Tako bo dne 8. junija minulo 25 let, odkar je bil kronan naš vladar Franc Jožef I. za kralja ogrskega v Budapešti. Dne 26. maja praznoval bo danski kralj Kristija IX. svojo zlato poroko. Dne 27. oktobra praznoval bo grški kraljevi par svojo srebrno poroko. Baš to slavnost praznovala bosta letos 1892 l. knez Karol Aleksander, saksonsko-vajmarski, ter knez Ernest II. saksonsko-koburški.

Loterijske srečke.

Gradec	2. januarja	24	22	79	63	14
Trst	9. „	34	29	38	74	22

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša iskrenoljubljena, nepozabljiva mati, oziroma stara mati, gospodinja

Alojzija Mergole,

rojena v Stopnem, župnija Škocjan

25. grudna ob 11. uri po noči, po kratki in mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti za umirajoče v 64. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala.

Truplo nepozabljive ranjce smo zakopali 28. grudna ob 8. uri zjutraj na farno pokopališče v Bučki.

Svete maše za blago ranjco so se služile v farni cerkvi v Bučki.

Nepozabljivo ranjco priporočamo v blagi spomin in pobožno molitev.

Janez Mergole, posestnik. — Mica Saje, Alojzija Režen in Neža Činkole.

(22)

Na prodaj domačija

obstoječa iz hiše in vsem gospodarskim poslopjem, vrt z lepim sadnim drevjem, travnikom, nivo, vinogradom in hosto je iz proste roke na prodaj. Vse je v dobrem stanu. Več pové lastnik

Jože Sajé,

(21—1)

Veliki Slatnik šte. 24, pošta Novo Mesto.

Deželna kmetiška šola na Grmu išče hlapca volarja. Plača 5 gold. na mesec.

(24—1)

Rudolf Smola

otvoril je delalnico za mizarstvo v lastni hiši ob veliki cesti poleg Grma in se priporoča slavnemu občinstvu za cenjena naročila pri stavbah, kakor tudi za hišno opravo. (218—5)

Na prodaj

nova hiša na Brodu četrte ure od Novega Mesta, z opeko krita obstoječa iz dveh sob, hleva, kleti, z vrtom in njivo, za gostilno posebno pripravna, se takoj iz proste roke proda. Več pové lastnik

Anton Janc,

(17—1)

Brod šte. 28, psšta Novo Mesto.

Želi se kupiti

ne preveliko arondirano zemljišče. Opozarjajo se posebno grajščaki, ki želé prodati neprilichno jim ležeče pristave ali večje kose zemlje. Ponudbe s popisom dotičnega zemljišča se prosijo pod šifro „arondirano zemljišče“ poslati uredništvu „Dol. Novic“. (23)

Prostorna zidana hiša

s tremi sobami, spodej dve kleti, tik okrajne ceste, na drugi strani ceste zidani hlevi, nad hlevi pôd in shramba za živinsko klajo, pri pôdu je tudi letna hiša, vse je v dobrem stanu; k hiši spada 8 oralov njiv, hoste, nekaj travnikov in lep sadni vrt, zraven živinskega semišča pri cerkvi, proda iz proste roke

(20—1)

Janez Mergole na Bučki.

Poleg mestnega mlina

najbližnji mlin poleg Rudolfovega, z opravo na valjce je na prodaj ali se za več let v najem oddá.

Ker mi druga opravila branijo, se nadalje še z mlinom pečati, ga ponudim po ceni v nakúp, ali za več let v najem.

Mlin je zelo prostoren, trdno zidan, s štirimi pari kamni in še z vso opravo na valjce; je v dobrem stanu, najbližnji mlin poleg Rudolfovega na dobrem potoku „Težka voda“, od mestnega Rotovža samo 1100 korakov oddaljen; s tremi gospodarskimi poslopji, lepim velikim vrtom, njivo in malim travnikom nasajenim z sadnim drevjem za 20 centov mrve; na prijaznem kraju. Priporočam ga po ceni v nakup mlinarjem, ali z ozirom na zagotovljeno dolensko železnico do Rudolfovega, za kako drugo industrijelno podjetje z vodnim gonilom, na priliko: za mehanično mizarstvo, oljarno, strojarijo, umetno ključavničarstvo ali druga podobna podjetja.

Opomnim, da je v prvem nadstropji mlina lepo stanovanje z šestimi sobami in pravilno pečnico, vežo in kuhinjo, da ima voda pri mlinu slapa ali padca 2-30 metra in da je jéz, ker iz obrezanega kamna v cement vzdán, za večno trden.

Alfonz Oblak,

posest. mlina v Kandiji pol. Rudolfovega.

Priporočilo.

Popotnikom, voznikom in sploh vsem obiskovalcem Trebnja, naznanjam podpisani s tem, da sem s . dnem januarja prevzel gostilnico pri g. Zircu, zraven pošte v Trebnjem, ter se priporočam spošt. občinstvu za obilen obisk. Vsem se bo dobro postreglo, in vozniki dobé poleg lastne postrežbe tudi dobro krmo za svoje konje. Zahvalj. vaje se za dosedanjo skazano zaupanje v Novem Mestu, priporočam se za isto še nadalje v Trebnjem.

Z spoštovanjem

(4-2)

Josip Hrovat, gostilničar.

Narejene obleke

iz finega sukna in močnih c. jgov dobé se pri meni po jako nizki ceni; dalje prevzemam naročila na obleke za gospode in dečke, delo se dobro in točno izvršuje. Slavnemu občinstvu priporočam se za mnogobrojna naročila udani

Franc Nečimer,

krojač v Novem Mestu.

(2-2)

V najem se dajo

prostori pripravni za prodajalnico, stanovanje ali kako drugo podjetje, za dalj časa in pod prav ugodnimi pogoji. Trži se tu z jajci, koruzo in slivami. Sobe so ugodne za vsako podjetje ker so pri cesti tik farne cerkve v Sromlah pri Brežicah. Natančneje pové opravništvo „Dol. Novic“. (9-2)

Nova hiša z zemljiščem,

podom, hlevom in kletv'jo pri cesti v Birčni vasi jedno uro od Novega Mesta. V hiši je gostilna in je pripravna za prodajalnico, ker iste blizo ni. Pri hiši so lepi travniki, njiva in hosta. Cena je 2800 gld. in se za polovico počaka. Več pové

Matija Derganc

v Drundulah, pošta Čermonjice.

(7-2)

Na prodaj

imam iz proste roke: dva lepa vozova (kočije) za dva konja, jeden voz je močan, drugi lažji; konjsko prsno opravlo s pakfona; težak voz; koleselj in devetletnega konja za težke vozove. Vse prodam po nizki ceni.

Janez Sterle,

(16 2) kovač in živinozdravniški pomočnik v Krškem.

V najem

se dá s 1. marcem 1892 prodajalnica z dvema sobama, dalje skladišče (magacin) in jedna soba za stanovanje — posebno pripravno za samec; nasproti c. kr. notarja tik c. kr. okrajne sodnije na glavnem trgu v Litiji. Natančnejši pogoji izvedó se pri lastniku g. Ivanu Grobolšku v Litiji. (6-2)

Hiša

va dobrem kraju, pripravna za štacuno se išče kupiti ali v najem vzeti. Naslov pové uredništvo „Dolenjskih Novic“. (12-2)

(11-2)

Oznanilo.

Oskrbništvo Turnskega grada pri Krškem hoče oddati Toplice Bušeca vas v najem. Natančneje poročam o tem oskrbništvu imenovanega grada.

Turnski grad dné 28. decembra 1891.

Bik za pleme,

2 in pol leta star, prave Muricodoljske pasmine, ima na prodaj. Cena 135 gld.

(3-2)

Oskrbništvo Trebanjske grajščine.

Krojaški pomočnik

sprejme se takoj, imeti mora spričevalo, da je najmanj že dve leti služil. Ponudbe naj se pošiljajo (19-1)

Fran Lenarčiču v Novo Vas pri Rakeku.

Na prodaj!

Domačija v Škocjanu, pripravna za mesnico ali drugo kupčijo. Več pové lastnik

(8-2)

Jozef Jerič v Škocjanu št. 16.

Naprodaj je nov mlin,

s tremi tečaji, prav dobro narejen, voda visoka ter jo je zmirom dosti, v dobrem kraju eno uro od železnice, pri cesti in je v obližji tudi premogokop. Pri najemu so tudi njive in travniki. Plačati je jeden del takoj, ostalo pa se lahko plačuje v letnih obrokih. Več se izvé pri Janezu Lenardu, v Rajhenburgu, Štajersko. (244-3)

Prodaja drv za kurjavo.

V gozdnem okrožji Soteske naprodaj so velike množine lesa za kurjavo ali napravlanje oglja in sicer za ceno 4 gld. 50 kr. siksmeter (siksmeter je dva in pol starega seznja). Poizvé se pri knez Auerspergovem logarskem uradu v Soteski, pošta Dvor. (247-3)

Prodaja železnine.

Vsled prenehanja knez Auerspergove železninske tovarne na Dvoru, prodali se bodo od sedaj nadalje vsi zaostanki železnine tudi na drobno in sicer po g. Wallaškemu na Dvoru. (245-3)

Slovenske knjižice za podnk v angleškem jeziku,

o meri, vagi, denarju itd. v Ameriki, jako pripravne, lahko zapodljive in koristne, torej vsakemu potovalcu te dežele neobhodno potrebne, prodaja po 55 kr. proti predplačilu ali poštnem povzetju

Jos. Paulin v Ljubljani,

(241-3)

pisarna za potovanje po celem svetu

in Di dr. Blöte v Novem Jorku, Greenwichstr. 116.